

संदर्भ ग्रंथ सूची

(Bibliography)

आंबेडकर भीमराव (२०१४) 'काँग्रेस आणि गांधीनी अस्पृश्यांप्रती काय केले?'

अनु.देविदास घोडेस्वार, चौदावी आवृत्ती, क्षितीज पब्लिकेशन,
नागपूर.

आंबेडकर भीमराव (२००९) 'पुणे करार', पुनर्मुद्रक - श्यामसुंदर मिरजकर, नाग-नालंदा
प्रकाशन, सांगली.

आंबेडकर बाळासाहेब (२००५) 'स्वाभिमानी आंबेडकरी चळवळीची दिशा', कौशल्य
प्रकाशन, नागपूर

कदम श्याम (२००८) 'महात्मा फुले आणि महाराष्ट्राचे राजकारण', चिन्मय प्रकाशन,
औरंगाबाद.

कसबे रावसाहेब (१९८३) 'दलित चळवळीची वाटचाल', केशव गोर, स्मारक ट्रस्ट, मुंबई.

कसबे रावसाहेब (१९८५) 'आंबेडकर आणि मार्क्स', सुगावा प्रकाशन, पुणे (प्रथमावृत्ती)

कसबे रावसाहेब, विजय खरे (२००७) 'मा.काशिराम यांचे जीवन कार्य', डॉ.बाबासाहेब
आंबेडकर अभ्यास केंद्र, पुणे विद्यापीठ, पुणे.

कसबे रावसाहेब, पळशीकर सुहास (२००९) 'चळवळी व आंदोलने', निवडक साधना,
खंड ४, पुणे.

कऱ्हाडे बी.एम. (२०११) 'सामाजिक चळवळीचे समाजशास्त्र', पिंपळापुरे प्रकाशन, नागपूर

कांता अभय, जाधव तुकाराम व जोधळे नरेंद्र (२०११) 'रिपब्लिकनांची हाराकिरी',
परिवर्तनाचा वाटसरू (संपा.) पुणे.

किर धनंजय (१९८४), 'डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर', मुंबई

कीर्ती मिलींद (२०१२) 'नवयान : विषमता अंताचा लढा', लोकवाङ्मयगृह मुंबई.

कांबळे अरुण (२००५) 'धर्मांतराची भीमगर्जना', सुगावा प्रकाशन, पुणे.

कुरंदकर नरहर (N.D.) 'डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर एक मूल्यांकन', सविता प्रकाशन,
औरंगाबाद.

खरात शंकरराव (१९९०) 'डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांची पत्रे', पुणे.

खरात शंकरराव (१९९८) 'डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या सहवासात', इंद्रायणी प्रकाशन,
पुणे

खरात शंकरराव (२००८) 'डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांचे राजकीय विचार',
इंद्रायणी साहित्य प्रकाशन, पुणे.

खेकाळे ना.रा. (१९९९) 'राजकीय नेतृत्व', श्री मंगेश प्रकाशन, नागपूर.

खांडेकर ताराचंद (२००७) 'आंबेडकरी राजकारणाचा अन्वयार्थ', साकेत प्रकाशन, नागपूर.

खैरमोडे चा.म. (१९९२) 'डॉ.भीमराव रामजी आंबेडकर', खंड-६, पुणे.

गायकवाड प्रदीप (२००६) 'डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांची समग्र भाषणे', खंड १, ६ वी
आवृत्ती क्षितीज पब्लिकेशन, नागपूर.

गायकवाड प्रदीप (२००९) 'अग्रलेख (मूकनायक व बहिष्कृत भारत)', क्षितीज पब्लिकेशन,
नागपूर

गाठाळ एस.एस. (२०१०) 'आधुनिक महाराष्ट्राचा इतिहास', कैलास पब्लिकेशन, औरंगाबाद

गायकवाड ज्ञानराज (२०१३) 'राजवंश', अजब डिस्ट्रीब्युटर्स, कोल्हापूर.

घनश्याम शहा (२००८) 'दलितांची अस्मिता आणि राजकारण', सुनंदा कोगेकर (अनु.)
डायमंड पब्लिकेशन, पुणे.

घनश्याम शहा (२००९) 'सामाजिक चळवळी आणि सरकार', अनु.योगिनी वेंगुर्लेकर,
डायमंड पब्लिकेशन, पुणे.

घोडेस्वार देविदास (२०१४) 'काँग्रेस आणि गांधींनी अस्पृश्यांसाठी काय केले?',

डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर, चौथी आवृत्ती, क्षितीज पब्लिकेशन, नागपूर.

चपळगावकर नरेंद्र (१९९४) 'भारतीय संविधान व डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर', श्रीविद्या
प्रकाशन, पुणे.

चव्हाण यशवंतराव (२०१३) 'भूमिका', जन्मशताब्दी वर्ष, रोहन प्रकाशन, पुणे.

- चोरमारे विजय (२०१४) 'महाराष्ट्राचे राजकारण : नवे संदर्भ', नवता प्रकाशन, मुंबई (संपा.)
- जगताप हर्ष (२००७) 'रिपब्लिकन पक्ष - महाराष्ट्रातील सत्ता संघर्ष राष्ट्रीय पक्षाची वाटचाल',
(संपा.) सुहास पळशीकर व कुलकर्णी, समकालीन प्रकाशन, पुणे.
- जगताप हर्ष (२०१०) 'रिपब्लिकन पक्ष महाराष्ट्रातील सत्ता संघर्ष', समकालीन प्रकाशन,
सहावी आवृत्ती
- जाधव एस.जी. (२००५) 'आधुनिक महाराष्ट्राचा इतिहास', संस्कृती पुस्तकालय, नांदेड
- जाधव शरद, जोशी वसुधा आणि जाधव लता (२००९) 'सामाजिक परिवर्तन चिकित्सा
आणि भवितव्य', सुगावा प्रकाशन, पुणे.
- झेलियट एलिनॉर (-) 'डॉ.आंबेडकरांचे नेतृत्व व दलितांच्या शिक्षणातील पुढाकार',
सुगावा प्रकाशन, पुणे.
- डांगळे अर्जुन (२००७) 'दलित विद्रोह', लोकवाङ्मयगृह, मुंबई
- डाहट धनराज (२०१५) 'आंबेडकर ग्रंथायन', संकेत प्रकाशन, पुणे.
- ढसाळ नामदेव (१९७३) 'दलित पँथरची भूमिका', पँथर प्रकाशन, पुणे.
- ढाले राजा (१९९९) 'दलित पँथरची संस्थापना वस्तुस्थिती आणि विपर्यास'
- तेलतुंबडे आनंद (२००७) 'साम्राज्यवाद विरोध आणि जातीविनाश', अनु.मिलींद भवार,
सुगावा प्रकाशन, पुणे.
- देव विजय (२०१३) 'आधुनिक राजकीय विश्लेषण कोश', डायमंड पब्लिकेशन, पुणे.
- निकुंभे सी.एच. (२०१४) 'दलितांनी शासनकर्ते व्हावे', सुगावा प्रकाशन, पुणे.
- पळशीकर सुहास (२००४) 'समकालीन भारतीय राजकारण काँग्रेस वर्चस्व ते हिंदू
जमातवाद', प्रतिमा प्रकाशन, पुणे.
- पवार दया (२००६) 'डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर गौरव ग्रंथ' संपा. (आ.३) महाराष्ट्र राज्य
साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मुंबई.
- पवार ज.वि. (२००६) 'आंबेडकरोत्तर आंबेडकरी चळवळ', खंड २, अस्मिता कम्युनिकेशन,
मुंबई.

- पळशीकर सुहास व कुलकर्णी सुहास (२००७) 'महाराष्ट्रातील सत्ता संघर्ष', समकालीन प्रकाशन, पुणे.
- पवार ज.वि. (१९९९) 'आंबेडकरोत्तर आंबेडकरी चळवळ', अस्मिता पब्लिकेशन, खंड १७
- पाटील राजेंद्र (१९९७) 'रिपब्लिकन पार्टी : काल आणि आज', अजय प्रकाशन, नागपूर
- पंडित नलिनी (१९९६) 'जातीयवाद व वर्गवाद', लोकवाङ्मयगृह, मुंबई.
- पवार प्रकाश (२००९) 'महाराष्ट्राच्या नव्या राजकारणाची पुनर्रचना', प्रतिमा प्रकाशन, पुणे.
- पानसरे गोविंद (२००८) 'धर्म, जात, वर्ग आणि परिवर्तनाच्या दिशा', लोकवाङ्मयगृह, मुंबई.
- पाटील बी.बी. (२००५) 'महाराष्ट्र शासन आणि राजकारण', कॉन्टिनेंटल प्रकाशन, पुणे.
- पाटील निरंजन (२०१४) 'आंबेडकरी तत्त्व विचार दिशा आणि संघर्ष', दि बुद्धिष्ट सोसायटी ऑफ इंडिया, मुंबई.
- फडके य.दि. (२००६) 'राखीव जागांची शंभर वर्षे', महात्मा फुले व्याख्यानमाला, मुंबई विद्यापीठ, सुगावा प्रकाशन, पुणे.
- फडके य.दि. (२००७) 'आंबेडकरी चळवळ', श्रीविद्या प्रकाशन, नागपूर
- बगाडे उमेश (२००६) 'महाराष्ट्रातील प्रबोधन व वर्गजाती प्रभूत्व', सुगावा प्रकाशन, पुणे.
- भोळे भा.ल. (२००८) 'संदर्भ दलित चळवळीचा', बजाज प्रकाशन, नागपूर.
- महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ (१९८३) 'डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर गौरवग्रंथ' मुंबई.
- मायकेल एस.एन. (२०११) 'आधुनिक भारतातील दलित', अनु.विद्या भोके, डायमंड पब्लिकेशन, पुणे.
- मानकर स्नेहलता (२००८) 'नामांतराचे विस्थापित', चिन्मय प्रकाशन, औरंगाबाद द्वितीय आवृत्ती
- मानवते उत्तम (२०१४) 'डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांचे धर्मांतराचे स्वप्न व वास्तव एक चिकित्सक अभ्यास', पीएच.डी. संशोधन प्रबंध.
- मेणसे कृष्णा (१९९८) 'डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर : सामाजिक व राजकीय चळवळी', न्यू एम.प्रिंटींग प्रेस, मुंबई.

मनोहर यशवंत (२००४) 'रिपब्लिकन पक्ष बांधणीची एक दिशा', युगसाक्षी प्रकाशन, नागपूर.

मेश्राम केशव (२०११) 'डॉक्टर आंबेडकर चिंतन', लोकवाङ्मयगृह, मुंबई

मोरे संग्राम (२०१०) 'ग्रामीण विकासाचे राजकारण आणि काँग्रेस', अरूणा प्रकाशन,

लातूर.

रतू नानकचंद (१९९८) 'डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर अनुभव आणि आठवणी', अनु.भोळे

औरंगाबाद.

रणसुभे विलास (२००७) 'जात-वर्ग व परिवर्तनाचा लढा', कॉम्रेड स्मृती व्याख्यानमाला,

कोल्हापूर, लोकवाङ्मय गृह, पुणे.

राजशेखर व जाधव जयद्रथ (२०१४) 'परिवर्तनवादी चळवळी', अरूणा प्रकाशन, लातूर.

रेगे मे.पु. (२००२) 'विवेक आणि न्याय : आधुनिक महाराष्ट्रातील प्रबोधन पर्व',

प्रतिमा प्रकाशन, पुणे.

लिंबाळे शरणकुमार (१९८९) 'दलित पँथर', सुगावा प्रकाशन, पुणे

लिंबाळे शरणकुमार (२००९) 'रिपब्लिकन पक्ष : वास्तव आणि वाटचाल',

दिलीपराज प्रकाशन, पुणे.

लोखंडेभाऊ व हि.गो. (२०१२) 'डॉ.आंबेडकरी हितशत्रुच्या जाणिवा', पारिजात प्रकाशन,

कोल्हापूर.

वरखेडे रमेश (२००२) 'सामाजिक परिवर्तन व सामाजिक चळवळी', यशवंतराव चव्हाण

मुक्त विद्यापीठ, नाशिक, ओरिएंटल प्रेस लि. ठाणे.

वाघ विलास (संपा.) (१९९९) 'रिपब्लिकन खासदारांकडून दलित जनतेच्या अपेक्षा',

सुगावा प्रकाशन, पुणे.

वाघमारे जनार्दन (१९९५) 'समाज परिवर्तनाच्या दिशा', साकेत प्रकाशन, औरंगाबाद

सबनीस श्रीपाल (१९९१) 'भारतरत्न आणि बहिष्कृत भारत', प्रियदर्शी प्रकाशन, कोल्हापूर.

सहस्रेबुद्धे अविनाश (२००९) 'भगवान बुद्धाचा जनवादी धर्म', लोकवाङ्मयगृह, मुंबई

सिरसीकर व.भ. (२००१) 'आधुनिक महाराष्ट्राचे राजकारण', कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे
सोनवणे संघरत्न (२०१०) 'रिपब्लिकन पक्ष एक समकालीन आकलन', महाराष्ट्र वार्षिकी-
१०, संपा.तुकाराम जाधव, युनिक अॅकॅडमी, पुणे.

संशोधन पत्रिकेतील संदर्भ

जोंधळे बी.व्ही. (२०१२ नोव्हें.) 'रिपब्लिकन चळवळ भटकली आहे', लहुशक्ती मासिक,
अंक १, पृ.२६

ढमाले किशोर (एप्रिल, जून १९९५) 'महाराष्ट्रातील बहुजनवादी राजकारण : आत्मपरिक्षणाचे
निकट', समाज प्रबोधन पत्रिका, पुणे (वर्ष ३२, अंक १३१)

पळशीकर सुहास (जाने-मार्च १९९१) 'बहुजन समाज विचार ते नवब्राह्मणेतार वाद',
समाजप्रबोधन पत्रिका, पुणे (अंक ११४)

पळशीकर सुहास (जाने-मार्च १९९३) 'मंडल आयोग : सर्वोच्च न्यायालयाचा स्वागतार्ह
निर्णय', समाजप्रबोधन पत्रिका, पुणे, पृ.४९-५१.

पळशीकर सुहास (२००३) 'परिवर्तनाच्या राजकारणापुढील पेच, आव्हानांशी संघर्ष आणि
परिवर्तनाची दिशा', (ग.प्र.प्रधान) सप्रो.भाई वैद्य, अमृत महोत्सव
गौरव समिती, पुणे, पृ.१०७-१२३.

पळशीकर सुहास (२००३) 'भीमशक्ती-शिवशक्ती : दलित राजकारणापुढील पेच',
परिवर्तनाचा वाटसरू, १ ते ३० एप्रिल, पृ.२५-२९.

पळशीकर सुहास (२००३) 'महाराष्ट्राचे बदलते राजकारण बदलता महाराष्ट्र', भोळे भा.ल.
किशोर बेडकिहाळ (संपा.) डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर अकादमी,
सातारा, पृ.२१-३८

पळशीकर सुहास (१९९२) 'आंबेडकरांचे अपहरण कशासाठी?', समाजप्रबोधन पत्रिका,
पुणे, जुलै-सप्टें. पृ.१४५-१४९.

वाघ विलास (संपा.) (२००३) 'भीमशक्ती-शिवशक्ती : आंबेडकरी चळवळीचा न्हास',
डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर प्रेरणा विशेषांक, सुगावा प्रकाशन, पुणे.

वाघ विलास (संपा.) (२००३) 'दलितांच्या राजकारणाची दिशा', डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर प्रेरणा विशेषांक, सुगावा प्रकाशन, पुणे.

वाघ विलास (संपा.) (२००६) 'रिपब्लिकन नेत्यांना पर्याय', डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर प्रेरणा विशेषांक, सुगावा प्रकाशन, पुणे.

वाघ विलास (संपा.) (२००७) 'डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांच्या राजकारणाची दिशा व मायावतीचे राजकारण', डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर प्रेरणा विशेषांक, सुगावा प्रकाशन, पुणे.

वाघ विलास (संपा.) (२००९) 'आंबेडकरी राजकीय चळवळीचे बदलते स्वरूप' (रिडालोसच्या संदर्भात), डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर प्रेरणा विशेषांक, सुगावा प्रकाशन, पुणे.

वाघ विलास (संपा.) (२०११) 'आंबेडकरी राजकारणाचे अस्तित्व?', डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर प्रेरणा विशेषांक, सुगावा प्रकाशन, पुणे.

नियतकालिके

गायकवाड व्हि.डी. (जुलै २०११) 'आंबेडकरोत्तर दलित राजकारणाचे बदलते संदर्भ', नवभारत, वाई.

चौसाळकर, अशोक (मे-जून २०१०) 'महाराष्ट्राचे राजकारण' सुवर्ण महाराष्ट्र विशेषांक, नवभारत, वाई

जगझाप, हर्ष (एप्रिल मे १९९८) 'बहुजन दलित राजकारणाचे संदर्भ', समाजप्रबोधन पत्रिका, (भारतीय राजकारण विशेषांक)

वाघ, विलास (डिसें. २००९) 'आंबेडकरी राजकीय चळवळीचे बदलते स्वरूप', सुगावा विशेषांक, पुणे.

सोनवणे, संघरत्न (जुलै/डिसें. २००९) 'शेड्युल्ड कास्ट फेडरेशन ते रिडालोस / रिपब्लिकन पक्षाची पडझड' समाजप्रबोधन पत्रिका, पुणे.

वर्तमानपत्रे

- आचार्य, संदीप (24 मे 2011) 'वाच्याचे वादळ होईल काय?' दै.लोकसत्ता
- इंगळे भीमराव (जुलै 2009) 'काँग्रेसने रिपाईचा वृक्ष होऊ दिला नाही', दै.लोकसत्ता
- कांबळे, मधू (6 डिसेंबर 2011) 'आंबेडकरी चळवळीची दिशा आणि दिशा', दै.लोकसत्ता
- कांबळे, मधू (13 डिसें. 2011) 'आंबेडकरी चळवळ नव्या नेतृत्वाच्या शोधात' दै.लोकसत्ता
- कार्तिककुमार शिंदे (29 मे 2009) 'दलित राजकारणाची दिशा', लोकसत्ता
- खंडेलोटे, प्रकाश (जून 2009) 'रिपब्लिकन ऐक्यासाठी कोणती किंमत मोजणार?',
दै.लोकसत्ता
- जाधव, विवेक (20 मे 2008) 'दलित चळवळीची कोंडी', दै.सकाळ
- जोंधळे, बी.व्ही. (14 जानेवारी 2010) 'दलित युवकांना आवाहन' दै.सकाळ
- नगरकर, जगदीश (23 फेब्रुवारी 2011) 'शासनकर्ती जमात कशी होणार?' दै.लोकसत्ता
- लेणे बंधुराज (1 मे 2009) 'रिपब्लिकन चळवळीचे काय होणार?' दै.लोकसत्ता
- मस्के, उत्तमराव (जून 2009) 'बौद्धांनो, आता तरी जागे व्हा ! व एकत्र या' लोकसत्ता
- वैभव, छाया (4 डिसें. 2011) 'नवा सूर्य कवेत घेताना', रविवार, महाराष्ट्र टाईम्स
- सकाळ न्यूज नेटवर्क (जून 2009) 'राखीव जागांवर काँग्रेसचा कब्जा', दै.सकाळ
- डॉ.सुहास पळशीकर** (१२ एप्रिल २०१३), दलित राजकारणापुढील पेच, साधना साप्ताहिक
- महावीर जोंधळे** (१० ऑक्टोबर २०१३), दै.लोकमत
- अॅड.संघराज दा.रुपवते** (३ ऑक्टो.२०११), दुबार पेरणीचा मोसम, दै.लोकसत्ता, मुंबई
- मधू कांबळे** (३ ऑक्टो. २०११) दि ग्रेट ग्लॅंडियटर, दै.लोकसत्ता, पृ.६ (विशेष), मुंबई

English Journal

- Badvadam Leela** (15 May 2015) 'Education is the only solution',
interview with Adv.Prakash Ambedkar
- Guru Gopal** (1994) 'Understanding Violence against dalit in
Marathwada', epw 26 Feb. (1994).
- Guru Gopal** (1997) 'Understanding Dalit Protest in Maharashtra',
Epw. 26 July 1997
- Gopal Guru** (29 May 2015) 'Equality, dignity & justice', Frontline,
P.105.
- Mungekar Bhalchandra** (May 2015) 'Time to reinterpret his
contribution', P.109-111.
- Rodalf H.** (2015, April 4), 'Secularism in a Pluri-Religious Society',
Epw Vol. 14, 51-59.
- Teltumbade A.** (2015 May 2) 'Deconstructing Ambedkar', epw.Vol.II,
10-11.
- Trivedi Divya** (2015) 'Idolatry V/s Ideology', Frontline 112-114
- Veinkatesh Ramkishan** (15 May 2015) 'Squandered Legacy', Frontline

English Books

- Eleanor. Zelliot (1996). *From untouchable to Dalit : Essay on the Ambedkar
Movement*. Publisher Manohar
- Gail, Omvet. (2006) *Dalit Vision : The Anti-caste Movement and the
Construction of an Indian Identity*, Orient Longman.
(R.Ed.), New Delhi.
- Guru,Gopal (2005). *Atrophy in Dalit Politics*. Dic book series, Volume-1
California
- Guru,Gopal (2004). *Dalit Cultural Movement & Dalit Politics in Maharashtra*.

Vikas Adhayayan Kendra

Jogdand, P.G. (1990) *Dalit Movement in Maharashtra*, Kanak Publication, digitized (2008)

Kanchya, Iiah, (2009) *The post Hindu India a discourse on Dalit Bahujan, Sociospiritual and scientific Revolution*, Sage Publication, New Delhi

Kshirsagar. R.K. (1994) *Dalit Movement in India and its leaders*. M.D. Publication, New Delhi.

Kothari, Rajni (1970). *Caste in Indian Politics*. Orient Longman. Digitized (2008)

Moon Vasant (2008) 'Dr.Babasaheb Ambedkar Writing and Speeches', Vol.3, Maharashtra Government Vol.10, Vol.9

Murugkar, Lata (1991) *Dalit Panther Movement in Maharashtra : A Sociological Approach*. South Asia Book.

Sharma, P.K. (2006) *Dalit Politics and Literature*, Shipra Pub.

Teltumbde, Anand. (1997) *Dr.Ambedkar Pratik, Vasav Va Nawa Anwayarth*, Sugava Publication, Pune.

Teltumbde, Anand. (2009) *Globalization and Dalits : Perspective of Buddhist Economics*, Mumbai.

Teltumbde, Anand. (1997) *Ambedkar in and for the post Ambedkar Dalit movement*. Sugava Publication, Pune.

Thomar Manoharlal (2013) 'Dalit & Politics in Modern India', A.K. Publication, Delhi.

Vivek Kumar (2002) *Dalit leadership in India*, Kalpar Publication University of Michigan (digitized 2008)

Online References

Govt. of Maharashtra State Department (May 2015) 'Economics & Social

Survey of Maharashtra 2014-15' pdf/retrivedfrom
www.mahagovt.in.

Social Ministry of India (-) 'Census of India Maharashtra SC
Population glance', retrieved – May 2014.

Wankhede Harish (2012, April 2) 'Dalit Politics in Maharashtra', Epw.
Vol.XIVII No.16, 16 April 2013. retrieved from
[www.epw.in/contemporary/dalitpolitics.maharashtra.h
tml](http://www.epw.in/contemporary/dalitpolitics.maharashtra.html).